

6.8.2024

COMUNICARE CĂTRE MEMBRI

Subiect: **Petiția nr. 0960/2023, adresată de Esther Díez Valero, de cetățenie spaniolă, privind presupusa utilizare abuzivă a fondurilor europene alocate pentru piste pentru biciclete în Elche, Alicante**

1. Rezumatul petiției

Petiționara aduce obiecții la modificarea politicilor publice ale Consiliului local Elche (Comunidad Valenciana), în special în ceea ce privește eliminarea benzilor separate pentru biciclete care au fost finanțate din diferite tipuri de fonduri ale UE. Ea consideră că legislația europeană în domeniul climei a impus UE și statelor membre obligația legală de a reduce emisiile nete de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55 % față de nivelurile din 1990 până în 2030 și de a atinge neutralitatea climatică până în 2050. Petiționara susține că, în 2015, Consiliul local al orașului Elche a solicitat fonduri europene EDUSI pentru a obține o reducere a emisiilor de dioxid de carbon, monoxid de carbon, dioxid de azot și PM10 și că, în acest scop, a primit până la 1 milion EUR din partea Uniunii Europene în 2017 pentru a construi o infrastructură de piste pentru biciclete. În opinia sa, acest lucru a fost un mare succes, deoarece valorile înregistrate de contoarele de poluare din zona înconjurătoare au trecut de la 40 de micrograme pe metru cub de dioxid de azot în februarie 2019 și 2020 la doar 28 de micrograme în februarie 2021. În 2021 și 2022, orașul a depus din nou cereri ambițioase pentru fondurile Next Generation EU, cu scopul de a completa finanțarea rețelelor de piste pentru biciclete ale orașului, toate acestea în cadrul noului Plan de mobilitate urbană durabilă (PMUD), care a fost aprobat în 2023. Petiționara denunță faptul că aceste măsuri pozitive sunt în prezent în pericol, deoarece noul consiliu local a decis să elimine piste pentru biciclete, ceea ce, în opinia sa, demonstrează că organismul în cauză refuză să recunoască urgența climatică cu care ne confruntăm. Întrucât fondurile Next Generation au fost solicitate pentru a continua construirea pistelor pentru biciclete care au fost deja finanțate din fondurile EDUSI, iar noul consiliu local desființează unele segmente ale acestor piste, ea susține că fondurile europene sunt deturnate. Prin urmare, petiționara solicită o anchetă din partea autorităților UE cu privire la obligațiile legale implicate, la obiectivele proiectelor în

cauză și la legislația UE care ar putea fi încălcată, precum și luarea măsurilor preventive necesare pentru a preîntâmpina utilizarea abuzivă a fondurilor publice și pierderea fondurilor publice acordate sub formă de subvenții Consiliului Local Elche.

2. Admisibilitate

Declarată admisibilă la 8 ianuarie 2024. Comisia a fost invitată să furnizeze informații [articolul 233 alineatul (5) din Regulamentul de procedură].

3. Răspunsul Comisiei, primit la 6 august 2024

Comisia și statele membre gestionează în comun Fondul european de dezvoltare regională (FEDR). Autoritățile de management pentru fiecare program din statele membre sunt responsabile în ultimă instanță pentru selectarea și monitorizarea proiectelor, în conformitate cu obiectivele programelor aprobate de Comisie.

Comisia a contactat Ministerul Finanțelor din Spania, care acționează ca autoritate de management responsabilă cu implementarea sprijinului financiar acordat prin FEDR pentru dezvoltare urbană în Spania. Autoritatea de management a solicitat informații primăriei orașului Elche, responsabilă pentru implementarea proiectului în cauză.

Conform informațiilor primite, primăria orașului Elche a elaborat o strategie de dezvoltare urbană durabilă și integrată care a fost finanțată cu sprijinul FEDR și a inclus construcția următoarelor piste pentru biciclete:

- o nouă pistă pentru biciclete care să continue pista existentă de pe Avenida de la Libertad până la punctul de întâlnire cu pista de pe Nueva Rotonda Sur, modificarea geometriei acesteia, pavarea și eliminarea obstacolelor;
- o pistă pentru biciclete pe „Ronda Interior-1er Anillo”. Secțiunea I, Străzile Juan Perpiñán, Mariano Soler Olmos și Teulada;
- o pistă pentru biciclete pe Avenida de Alicante, secțiunea de la Avenida Santa Pola până la Avenida Universidad de Elche.

Conform informațiilor primite, primăria orașului Elche nu prevede desființarea sau modificarea acestor piste pentru biciclete.

În legătură cu schimbările planificate în cazul altor piste pentru biciclete care nu au primit sprijin din partea FEDR, Comisia a contactat Ministerul Finanțelor din Spania care acționează în calitate de coordonator pentru implementarea planului de național de redresare și reziliență (PNRR). Organismul de coordonare a cerut informații Ministerului Transporturilor, Mobilității și Agendei urbane. Conform informațiilor primite de Comisie, Consiliul municipal Elche nu a luat nicio decizie de a desființa sau de a suspenda vreun proiect de construire a pistelor pentru biciclete, finanțat prin PNRR, care este în curs de implementare sau planificat să fie efectuat în localitate.

Cu toate acestea, Comisia înțelege îngrijorarea petiționarei și împărtășește opinia ei despre faptul că deplasarea cu bicicleta contribuie la reducerea

emisiilor de gaze cu efect de seră în orașe. Totuși, responsabilitatea finală pentru planificarea și implementarea politicilor de transport urban le revine autorităților locale din Spania și nu Comisiei, în conformitate cu principiul subsidiarității, care urmărește să asigure că deciziile sunt luate la nivelul cel mai apropiat posibil de cetățean.

La nivelul UE, noul cadru al UE pentru mobilitatea urbană¹ stabilește orientări europene cu privire la modul în care primăriile pot dezvolta mobilitatea urbană durabilă, inclusiv prin elaborarea unor planuri de mobilitate urbană durabilă, în prim plan fiind transportul public, mersul pe jos și mersul cu bicicleta. De asemenea, există ghiduri² care oferă orientări primăriilor și urbanistilor pentru gestionarea procesului de pregătire a planurilor lor de mobilitate urbană durabilă.

În plus, la 3 aprilie 2024³, Comisia, Parlamentul European și Consiliul au adoptat o Declarație comună privind deplasarea cu bicicleta. Printre principalele obiective ale acestei declarații se numără crearea unei infrastructuri mai extinse și mai bune pentru biciclete, stabilirea unor angajamente clare de a crește siguranța utilizatorilor vulnerabili ai drumurilor, inclusiv a bicicliștilor, și de a depune eforturi pentru a crea o rețea de piste ciclabile coerentă, precum și pentru a îmbunătăți conectivitatea între zonele suburbane și rurale și centrele orașelor.

Petiționara este rugată să informeze Comisia în cazul unei posibile încălcări a legislației UE în ceea ce privește punerea în aplicare a politicii de coeziune și, în special, a normelor privind caracterul durabil, prevăzute la articolul 71 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013.

Concluzie

Având în vedere cele de mai sus și luând în considerare informațiile primite de la autoritatea de management, Comisia nu a putut identifica o încălcare a legislației privind FEDR. În actualul cadru legislativ al UE, Comisia nu dispune de niciun temei juridic pentru pregătirea și implementarea planurilor de mobilitate urbană pentru orașele europene. Aceste responsabilități revin orașelor, regiunilor sau statelor membre, în funcție de structura administrativă a statului membru în cauză și în conformitate cu principiul subsidiarității.

¹ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, COM(2021)0811

– <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52021DC0811>

1

² https://urban-mobility-observatory.transport.ec.europa.eu/sustainable-urban-mobility-plans/sump-guidelines-and-decision-makers-summary_en

³ https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/eu-institutions-commit-boost-cycling-across-europe-2024-04-03_en